

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
cu primăria la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Duker Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalok, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppel.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Langold (VII Rzesobot-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie începând pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colector.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul în casa: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 216.

Brașov, Miercuri 1. (15) Octomvrie.

1902.

Contrastele erei dualiste.

Nu înzadar s'a discutat despre monarhia noastră, că este împărăția contrastelor și a neverosimilităților. Las' că deja forma ei dualistică constituie o mare diversitate, dăr deosebirea între sistemele de guvernare din ambele state dualiste face, ca contrastele să fie și mai bătătoare la ochi, și ceea-ce se petrece sub egida acestor sisteme, pare a fi pentru privitorul nepreocupat și cu judecată rece adese-ori culmea neverosimilității.

Cel mai mare dintre contraste ni-l ofere modul de tratare și de procedere în chestiunea naționalităților dincă și dincolo de Laitha. Acesta e lucru vechiu, va dice unul și altul. Adevărat, lucrul nu mai e nou, dăr din dî în dî contrastele cresc și se măresc și astfel oferă dîlnic situațiunii mai înăsprite, carî prin constelația raporturilor încurcate dintre cele două state devin tot mai îngrijitoare și periculoase.

Două sciri, ce le primirăm ađi caracterisază viu ceea ce afirmăm mai sus.

Din capitala Austriei se anunță că ministru-președinte a conchiemat pe dîna de astădî pe conducătorii cehi pentru-ca să se sfătuiască cu ei asupra baselor, prin carî s'ar pute regula definitiv raporturile de limbă în Boemia și Moravia. Totodată a invitat pentru același scop la conferență și pe conducătorii partidelor germane.

Scirea cealaltă, ce o primim din Ungaria, și care indică atât de elocuent contrastul despre care vorbim, vine dela Timișoara și ne spune, că reprezentanța comitatului Timiș, care e locuit aproape numai de Români și de alte naționalități nemaghiare, a primit fără nici o motivare propunerea comitatului Pojun de a se cere modificarea legii naționalităților.

Nu mai trebuie să esplicăm însemnătatea acestor sciri. Ungaria e tot așa de poliglotă ca și Austria. Cu toate acestea guvernul ungar nu vrea să țină de loc semă de starea reală a lucrurilor, condiționată de caracterul poliglot al statului, ci umblă acum să delătore prin încunjur și acea lege, în a căreia dispozițiunii, deși a rămas numai pe hârtie, totuși se reflectă acest caracter poliglot.

Đicem, că guvernul însuși e responsabil pentru acesta mișcare contra legii naționalităților. Și cine ar cuteza să afirme, că nu este așa, când guvernul cu fișpanii săi predomină ađi aproape absolut și vieța municipală și când ministrul de interne nu trebuie decât să facă cu ochiul, pentru-ca fișpanii cu majoritățile lor să-l asculte?

De ce lasă guvernul cu toate acestea să se agite prin adunările municipale pentru desființarea legii de la 1868, care și așa nu se execută? Și de ce același guvern tace și nu întreprinde nimic, când se pornesce de la Pojun a doua edițiune a reprezentanților contra legii naționalităților?

De sigur că nu temerea de a nu veni în conflict cu curentul nebun șovinist este, care face pe d-l Szell să închidă ochii la toate, ba pe sub mână să sprijinească acele nisuițe de distrugere. Căci n'avea decât să dea avis fișpanilor săi ca să se țină de propria sa enunțatiune din dietă, după care deocamdată încă n'ar fi nici-decum oportună o ciuintire seu totală cassare a legii naționalităților.

Coloman Szell însă n'a dat acest avis, și n'a întreprins nimic de-a pune stavilă mișcării, fiind-că, deși poate să îi pară mai mult seu mai puțin oportună din punct de vedere tactic, ea consună totuși cu programul seu, care tinde la centralizare extremă și la contopire.

Despre și la lucrutrebue să se mire totă lumea: cum nisce omeni,

carî își dau aerul de bărbați de stat, pot să rătăcescă așa de tare, încât să credă, că la începutul vécului al două-decilea, pe când se tratăză de dreptul tuturor popórelor mari și mici, ce încunjură Ungaria de toate părțile, ar pute să fie pentru durată suprimat dreptul popórelor din Ungaria.

Desvelirea monumentului lui Matia.

În ajunul desvelirii monumentului, Clușii a îmbrăcat haină de serbătoare. Arcuri de triumf, stéguri, ghirlande erau nota zilei. Fiind „iom Kipur“ al Evreilor, un număr foarte însemnat de prăvălii erau închise.

În ajunul serbării generale societatea literară ardelenă (Erdélyi irodalmi Társulat) a ținut un matineu literar, la care a asistat și Jókai cu soția sa, fosta actriță Bella Gross, care a fost serbătorită ca o princesă.

Bartha Miklós a ținut la acest matineu o conferență în accentele obicnuite, șoviniste, spunend, că: decă e în adevăr fapt, că regele Matia a fost Român de origine, acesta dovedesce, tot așa ca și originea slovacă a lui Kossuth, cea sərbă a lui Petöfi, cea croată a lui Zrinyi și cea germană a lui Munkácsy, că în această țără ori-ce cultură nu se poate desvolta decât prin mediul maghiarismului.

În dîna serbării, ceremoniile s'au început cu un serviciu divin la biserica catolică, unde a celebrat episcopul Majlath, cu mare asistență.

De la biserica óspeții, în frunte cu Alteța Sa archiducele Iosif August s'au dus la cortul ridicat anume spre acest scop în apropierea monumentului.

Aici ministrul president Szell a ținut o alocuție scurtă, salutând pe Alteța Sa, ca pe reprezentantul Maiestății Sale.

La această alocuțiune a răspuns pe scurt Alteța Sa, ordonând în numele Maiestății Sale să se desvelască monumentul.

După desvelire luă cuvântul fostul ministru de comerț Al. Hegedüs, în numele comisiunii monumentului, recomandând monumentul scutului primăriei.

Lui Hegedüs i-a răspuns primarul Szvacsina.

După acestea archiducele vizită monumentul sub conducerea artistului Ioan Fadrusz, autorul monumentului.

După vizitarea acestă, archiducele s'a retras și serbarea propriu dîsă s'a terminat.

La amiađi s'au ținut mai multe banchete, la carî s'au pronunțat toate, ér după amiađi s'a sfințit drapelul „Elisabeta“ al societății Carpatine de cătră clerul confesiunilor reformate, unitare, luterane, gr. orientale și israelite. În casa, unde s'a născut Matia, s'a deschis apoi muzeul etnografic ardelean.

Cestiunea evreilor din România. Corespondentul din Bucuresci al dîarului „Journal des Debats“ semnalază în numărul de la 9 Octomvrie al celui dîar parisian o serie de articole, ce a început să apară în dîarul „La Roumanie“ în cestiunea Evreilor. Corespondentul spune, că în numitele articole, — carî deși nesemnate, au de autor pe d-l Take Ionescu, fost ministru — se ridică protest în po-triva amestecului american în cestiunile interne ale României, în același timp însă se desfășoră un adevărat program, un fel de proiect la edictul de Nantes în favo-urul Evreilor din România (?)

Emigrările.

Rapórtel camerei comerciale și industriale ne dau date interesante privitor la proporțiile mari ale emigrărilor din Transilvania și Ungaria.

Cinci dintre aceste camere se ocupă amănunțit cu cestiunea emigrării: camerele din Brașov, Tergu-Mureșului, Seghedin, Pojun și Timișoara; se mai ocupă cu cestiunea acestă și camerele din Mișcolț, Agram și Zengg.

Pe teritoriul numitelor camere emigrarea e în creștere permanentă. Pe teritoriul camerei din Tergu-Mureșului s'au dat anul trecut 10.845 pașapórtel (cu 847 mai mult ca în 1894) numărul certifica-telor valabile pe 15 dîle a fost cam a tot

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

File rupte dintr'un carnet.

(Eliminarea Evreilor din Stiria. — Teatru român — Petculescu. — „Luarea Griviței“ la Beiuș. — Influența teatrului. — „Delendum esse“.)

Sâmbătă, 6 Septemvrie 1902.

În Stiria sunt vr'o trei sate, carî se numesc „Judendorf“ și un oraș care poartă numele de „Judenburg“, dovadă că în această țără trebuie că a fost odinioară o numărósă populație ebreă.

Unde au dispărut Evreii din Stiria? Căci, decă iai o statistică de dinainte cu două decenii, nu găsesci între un milion și două sute de mii de creștini (germani și slavi) de cât vr'o 700 de Jidovi, nici măcar atâția, căți sunt într'un tîrgușor, care se respectă, din Moldova!

Au dispărut, lăsând ca amintire și ca semn, că au stat și au exploatat pe aici, numai numirile de localități.

Cum s'a întemplat asta, — mi-a povestit'o un călugăr din mănăstirea Rein, care

mănăstire a contribuit și ea la 1495 cu 726 florini la suma necesară, pentru a se pute scóte din țără Evreii.

Veđi — spunea călugărul — satul ăsta din vecinătatea noastră, era deja din secolul XII o colonie jidovescă. Într'un document din 1146 apare sub numirea „Ad Judaeos“. Jidovii începură a se stabili în Stiria încă de prin secolul XI și s'au înmulțit în scurt timp peste măsură. Și se îmbogățiră prin cîmătărie și fel de fel de exploatări, așa că populația stórsă și asuprită, ne mai putend suferi estorcările neomenóse, s'a resculat și și-a făcut singură dreptate. Cronicile secolului XIV raportăză despre repetite tulburări contra jidovilor și vîrsări de sînge. Impératul Frederic III (V), fiind vecinic lipsit de bani, îi luase pe jidovi sub protecția sa, dându-le epitetul de „Kaiserliche Kammerknechte“ și încassa de la dînsii pentru această protecție sume considerabile. Cu timpul însă se repetau din ce în ce plîngerile populațiunii, așa că Maximilian I la 1496 Martie 3, s'a veđut nevoit a publica un decret, în care se dă aspră po-

runcă, ca Evreii să iasă din Stiria până la bobotézá 1497, ér țera să plătescă în schimbul contribuției date de jidovi suma de 38.000 florini. Poporul a declarat, că plătesce bucuros suma cerută, numai să-i scóță de Evrei din țără. Și așa s'a întemplat; că de la data amintită, nici un jidov nu putea să se stabilească în Stiria, rămânendu-le numai favorul, de a pute veni de câte două-ori pe an, pe câte 14 dîle, la tîrgurile din Graz. Interdictul acesta a durat până prin anii 60, din secolul 18. când „spiritul liberalismului“ le-a deschis érași toate barierele. Acuma veđi, că au început érași să se înmulțescă, să-și zidescă în Graz un templu grandios și, istoria exploatărilor din evul mediu se va repeta...

Așa mi-a spus călugărul și vorbele lui ar pute da multor politiciani și guvernanti și sociologi materie pentru o meditație seriósă.

* * *

Étă un buton perdat, cât material mi-a oferit, pentru a face un parantes, pe care mulți îl vor ceti cu folos.

Dăr să ne întórcem cu gândul la present. Stațiile se pîrîndézá una după alta. Ici colo se urcă noui pasageri, pe carî conductorul „întelept“ îi plaseză prin alte compartimente. Tovarășii mei de drum își continuă somnul. Eu nu pot dormi. Međul noșii a trecut de mult, vîntul a început să sufle mai rece. Eu tot la feréstră. Mă gândesc la teatru. Când am aúdit eu întâiu vorbindu-se de teatru?

Și suvenirile mele recapitulézá o epocă de aproape trei decenii. Trăia bunica, trăia mătușa și eu seđeam în gazdă la ele și învățam buchile la școla românescă din Șomcuta. Era lume românescă atunci în districtul Chioarului. Funcționarii toți Români și căpitanul Ujfalusy, de și Ungur, sciea românesce, ca ori-ce Român și deschidea congregația districtului pronunțand discursul de deschidere și în limba românescă.

Intr'o séră bunica se culcase, mă culcasem și eu. Mătușa nu venise încă acasă. În Șomcuta s'a întemplat în aceea dî un eveniment mare. A venit un actor

atâta. Cele mai multe pașaporte s'au dat în comitatul Trei-scaune (5171), apoi în Ciuc (3712).

Pe teritoriul camerei din Brașov s'au dat mai mult de 16,000 pașaporte și cel puțin 10,000 certificate. Cei mai mulți emigranți au fost din cercul Săcelelor. Emigrările s'au făcut mai ales în America. Din comitatul Făgărașului au emigrat în America 1240, în România 1903. Din comitatul Sibiului au emigrat în America 3773, în România 853, în Italia 182.

Emigrarea din comitatele Trencin, Neutra și Turoș e în creștere permanentă. După raportul camerei din Seghedin, proporțiile emigrării din Bacica sunt înspăimântătoare. În primele două luni ale anului curent s'au dat 1831 pașaporte.

Cei mai mulți emigrează însă din comitatele Torontal și Caraș-Severin. Din Torontal au emigrat 114 familii, din Caraș-Severin 102 familii. Multe comune sunt amenințate cu depopularea. Mai e de remarcat, că în raportul camerei din Seghedin se spune, că și micii industriași încep a emigra în număr însemnat.

Studentii italieni în România.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

București, 12 Oct n.

Cum v'am comunicat deja pe scurt, Joi seara s'au dat un banchet de cătră *Unii-nes studenților universitari români*, la care a luat parte peste o sută de persoane, printre cari o delegație a Ligei culturale în frunte cu d-l Al. Florescu.

Printre toastele ridicate, e de remarcat toastul d-lui *Persico Giovanni*, care între altele accentuă:

„Când ne vom reintorci în Italia, vom căuta să arătăm tuturor modul cum am fost primiți în scumpa Românie.”

D-l *Giglio Toss* mulțumind comitetului organizator pentru sărbările făcute în onoarea lor, dise:

„Nu putem crede realități și mai des ne închipuim, că visăm. Pe brazdele nouă, pe cari le-am tras acum, am sămănat plante și flori, flori din Carpați și Alpi, florile tinerei alianțe italo-române.”

Și apoi mai departe:

„Béu în onoarea camarăților mei, vice-preșidenți *Scurtu și Bolcaș*, salutând din totă inima tinerețea română din Transilvania, și închin pentru principiul de naționalitate în „*Corda Fratres*”, pentru triumful apoteozei sale naționale.”

D-l *Arturo Massai*, student italian din Florența, a ținut următorul toast:

„De pe virfurile Apeninilor, prin marea azurie a Italiei, am venit la voi și am găsit în frumoasa voastră țară același ceriu senin, ca și al Italiei. Pentru voi și cu voi ați se aprinde flacăra Romei eterne și indescribibilea forță a latinității. Să trăiți!”

D-l Dr. *Formigini*, reprezentantul

consulatului din Roma, într'un toast plin de însuflețire dișe între altele:

„Nu voiți găsi cuvinte potrivite cu adevărul și nici frații mei din Italia nu vor pute să mă credă, deoarece tot ce ați făcut voi, întrece limitele de ceea-ce se crede, că se pôte face. Nu, vă mărturisesc că atunci când am trecut Carpații și m'am aflat între voi, m'a părut că am reintrat în patria mea, s'eu mai bine diș, că d-văstré ați venit aci din Roma nu acum două mii de ani, ci eri, deoarece ați conservat virgină și pură în limba voastră simpatică și dulce întipărirea sângelui latin...”

* * *

Vineri de dimineța oșpeții italieni au vizitat Facultatea de medicină și școla italiană. La Facultatea de medicină au fost primiți de decanul Dr. *Măldarescu* și de d-l Dr. *Antonescu*. Italianii au rămas uimiți de frumșea edificiului și de instalațiile complete ale facultății noastre.

La școla italiană li-s'a servit vermut. S'au ținut mai multe toasturi din cari nu voiți aminti, decât pe cel ridicat de d-l *Iulius Magni*, care între altele arată înrădirea între poporul italian și cel român, accentuând, că acesta din urmă de secole stă aci, ca o sentinela neclintită a latinității.

După amiadă au vizitat școla de poduri și șosele. Studentii acestei școle i-au așteptat pe oșpeți în curte, îmbrăcați în uniformă și purtând pe piept tricoulul italian. D-l *Mironescu*, directorul școlei, i-a condus pe vizitatori cu multă amabilitate. D-l prof. *Many* a făcut mai multe experimente, cari au reușit pe deplin. D-sa spune, că ar fi dorit să facă o experiență a lui *Marconi*, în semn de a glorifica nemul italian, însă resgândindu-mă am vedut — spune d-sa — că ori-ce experiență de electricitate a-și face, tot gloriifică știința Italiei, căci *Volta* este părintele electricității.

D-l *Mironescu* pronunță un călduros discurs, glorificând latinitatea.

D-l *Persico*, student italian, mulțumesc și încheie: *Eviva Romania!* Să trimis două telegrame: Una M. S. Regelui Carol și alta Regelui Italiei.

* * *

După-ce la școla de poduri și șosele s'a servit șampanie, oșpeții au fost condusi la Șosea, unde se organizase o splendidă bătăie de flori. Era un tablou măreț; totă lumea, favorisată și de un timp admirabilă, venise aci să salute cu căldură pe tinerii și drăgălașii oșpeți. Flori serpentine și confeti, tôte erau aruncate de frumoșele d-șore bucureștene, cari strigau din totă inima: *Eviva Italia!*

* * *

Séra s'a dat la Teatrul național o reprezentație de gală de un aspect cu

totul sărbătoresc. Sala era iluminată în culorile drapelului italian și român. Intrarea studenților italieni a fost salutată cu: *Eviva Italia!* Sala era ticsită. Rar am vedut sala teatrului așa de frumos împodobită. Cea mai alésă lume s'a grăbit să asiste la această reprezentație și cu două zile înainte nu se mai găsiu bilete. La intrarea oșpeților, orchestra a intonat imnul italian.

S'a reprezentat întâi un dialog ocașional între România și Italia. Scena reprezenta o căsuță țărănească la o margine de pădure. România începe dialogul în felul acesta:

„Bine ai venit în țără. Cu pâne și cu sare Eșitu-ți-am 'nainte ca 'n di de sărbătoare.”

Apoi d-na *Lucreția Brezeanu* a cântat într'un mod neîntrecut de frumos doina și *T'amo Ancora*.

D-na Ar. *Romanescu* a declamat în italianesce: „Gintea latină.”

La fine s'a jucat poema nemuritorului V. Alexandri: „*Fântâna Blanduziei*.”

Toți artiștii au fost acoperiți de flori. Intre acte orchestra a delectat publicul cu cele mai frumoșe arii naționale.

După actul al doilea s'a servit șampanie studenților italieni în foierul teatrului. La 12 și jumătate reprezentația s'a terminat și la eșire Italianii au fost viu aclamați de public.

Sâmbătă la 6 ore dimineța, studenții italieni însoșiți de un număr de excursioniști, au plecat spre Constanța.

Pe la tôte stațiile pe unde au trecut, au fost aclamați cu entuziasm. La Cernavodă le-a eșit înainte totă populația în frunte cu d-șorele din oraș. D-șora *Ignat* a ținut o căldă cuvântare. Au vizitat apoi cu toții podul de peste Dunăre, care le-a făcut o minunată impresie.

Au pornit apoi în urale entusiaste spre Constanța.

„Casa națională” din Arad.

Duminecă s'a inaugurat „Casa națională” aradană, ridicată prin jertfele aduse de societatea română.

La actul sfințirii, care s'a făcut Duminecă d. a., au luat parte toți Românii din Arad. Sfințirea s'a făcut prin Cuvioșia Sa R. Ciorogariu asistat de preoții *Vațan*, *Bodea* și *Nicorescu*. După sfințire d-l Ciorogariu a ținut o predică arătând, că numai prin credință și dragoste pot omeni să realizeze lucruri folositoare. Casa aceasta s'a ridicat prin stăruințele fruntașilor din Arad, și aduce laude d-lui Dr. N. Oncu, președintele comitetului parochial, care a lucrat mult, pentru-ca să se realizeze înființarea acestei case.

După-ce corul seminarial a cântat un imn, d-l Dr. N. Oncu a rostit o vorbire, în care a exprimat dorința, ca Casa Națională aradană să fie templul concordiei, altarul de jertfe și de cult al iubirii de

neam și patrie. În numele comunei bisericesci mulțumesc din inimă tuturor, cari însuflețiți de dorul și iubirea lor de limbă și de lege, au contribuit în fel și chip la ridicarea și împodobirea acestei case, apoi încheie cu cuvintele: „Casa națională o închin lui Dumnezeu, bisericei și neamului meu.”

A mai vorbit d-l Tr. *Vațian*, mulțumind tuturor celor ce au contribuit la înălțarea casei. În numele tinereții a mulțumit învățătorul I. *Vancu*. Cu intonarea unui cântec din partea corului, s'a terminat partea oficiosă a sărbării.

A urmat apoi petrecerea cu joc, care a durat până séra. Séra a urmat petrecerea meseriașilor

Monumentul regelui Matia Corvinul.

Despre acest monument, ridicat în piața Clușii și inaugurat Dumineca trecută, „S. D. Tageblatt” face următoarea descriere amănunțită:

Monumentul, întru cât se pôte judeca după prima impresie, e maiestos și reușit. Piedestalul pătrat pe care se ridică statua euestră a marelui rege turnată în bronz în mărime naturală aprôpe în doită, reprezintă un bastion flancat de nise puternice parapete eșite puțin în afară și purtate de colonne combinate tôte din motive arhitectonice, împrumutate de la castelul din Hunedóra al Huniadeștilor. Calul, care pare a fi fost chiar în momentul acela oprit, se jôcă cu capul închinat pușintel spre dreapta cu frânele, ér piciorule dinapoi piezișe înoă Jasă a se recunoscă ultima mișcare și a se presupune, cea - ce ar fi urmat. — Astfel greaua problemă a sculpturii, de a întrupa mișcările în materia neisuflețită pare aici a fi rezolvată. Pe spatele nobilului armăsar se ridică eroicul rege cu peptul scos și îmbrăcat în puternice zale cu corpul întreg ferecat și cu sabia întinsă în latul ei pe spatele calului. Trăsăturile feții sunt de o puternică energie și măreție: nas achilin pronunțat, frunte lată și gura împrejmuțită de acea caracteristică mișcare ironică, aprôpe batjocuitoare a buzelor, ce îmblândește în parte privirea-i severă și ce o surprindem la mai tôte statuetele regelui Matia. Pe pletele, ce se revarsă în bogate unde, zace coróna de laur. Bastionul pe care zace statua regelui, pörtă în față marca Ungariei în mijloc cu insigniile regelui Matia, corbul, ér de-asupra inscripția turnată în aur: „Regele Matia”. În dreapta și în stânga bastionului se înalță figurile a patru rășboinici, câte doi în fie-care parte, privind în sus spre regele cu ochii plini de însuflețire. Cei doi ostași de cătră centru își ridică spre rege stindardele, dintre cari unul pörtă cei doi vulturi, altul leul boem cu coda bifurcată și altele între acestea cele

român și a dat la școlă o reprezentație. Și când a venit acasă mătușă, ne-a trezit pe toți și ne-a spus despre actorul român, câte „comedii” a făcut, cum s'a îmbrăcat în haine de femeie, a cântat, i-a făcut pe toți să rîdă, cu un cuvânt „a făcut multe comedii”. Și ne-a tot povestit mătușă, câte a audis și vedut în acea séra, până au început să cânte cocoșii, și abia atunci am așipit. În somn mi-a apărut un domn, care se îmbrăca în haine de femeie și cânta și făcea comedii...

N'am aflat, mulți ani de zile, cine a fost acel actor, care a venit prin Chioar să facă „comedii”, ca să aibă omeni de ce ride. Întemplantarea a făcut, mai anțerț, să fac cunoscința în Moldova cu un bătrân artist cu numele G. Popescu. Era atât de simpatic și venise cu o mică trupă la Bêrlad și se lupta cu multe neajunsuri. Pe lângă lipsurile materiale, de cari a suferit totă viața, îl lovise la bătrânețe și dambლა. Cu ocașia unei reprezentații în Turnu-Severin, fiind curent pe scenă, l'a ajuns curentul și i-a paralisat jumătate corpul. Și totuși își păstrase temperamentul vesel. Și am mâncat împreună într'o

séra la „Plevna”. Atunci mi-a spus, că el a fost acela, care a făcut atunci „comedii” la Șomeuta. Venia dela expoziția din Viena și a făcut un turneu prin diferitele centre românesce.

Și vorbea cu atâta drag despre primirea cordială și despre sprijinul, ce l'a întâmpinat la frații de peste Carpați.

N'am avut însă ocașie să ved teatrul românesc până la 1883, când *Petculescu*, primul director de teatru ambulant în Transilvania și Ungaria, a venit în turneul său la Beiuș. A dat dece reprezentații și am fost la tôte. Studentii plățiau 30 cr., afară de piesa „*Invingerea Griviței de cătră armata română*”, la care „spesele fiind mari”, prețurile s'au urcat și studenții au trebuit să plătescă și ei 40 cruceri.

Majoritatea trupei era compusă din artiști din România și noi sorbiam fie-care cuvânt al lor. Ne plăcea limba aceea curată, și din acel moment, mai mulți am luat hotărîrea să vorbim românesce așa, cum am audis la teatru. Par-că îl ved și acuma pe *Dobriceanu*, care, pe semne o fi fost Moldovean, căci pronunța pescenă „vroiam” în loc de „voiam”, și când pro-

nunța acest cuvânt se uita jos în parter la d-l *Iosif Roman*, pe atunci directorul domeniului episcopesc, singurul în tot auditoriul, care fusese în România și putea să aprecieze graiul de dincolo. Și d-l *Iosif Roman*, dădea din cap în semn de aprobare și plăcere.

Nu se pôte descrie efectul estra-ordinar, ce pôte să-l aibă teatrul asupra publicului ér, meritele, ce și le-a câștigat *Petculescu* cu trupa sa, ducând graiul curat românesc până pe la periferiile României, sunt neperitoare. De aceea mă asociez și eu la desideratul exprimat de d-l Dr. *Valeriu Branicea*, care dice, că va veni vremea, ca să putem ridica o piatră sepulchrală potrivită în cimitirul din Lușoși, unde artistul-pantofar, „*Hans Sachs*”-ul Românilor, își dorme somnul de veci, având la mormânt numai o cruce de lemn, cufundată în pământ până la brațe*).

Dér nu-mi pot reaminti stagiunea teatrală din Beiuș a lui *Petculescu*, fără să nu se amestece în amintirile mele și o picătură de pelin.

*) A-se vedé „Anuarul V. al societății pentru fond de teatru român pe anul 1901—02.

La „Luarea Griviței”, *Petculescu* avea nevoie de un personal numeros și a apelat la directorul gimnasiului, fie iertatul P. *Mihuțiu*, să dea voie la un număr de studenți, ca să facă pe soldații români și turci. Directorul își avea motivele sale, și l'a refusat. *Petculescu* și-a recrutat soldații dintre calfele române din „*Burgundia*”. Și cu tôte acestea denunțurile s'au pornit contra gimnasiului, că studenții ar fi cooperat la „reprezentația daco-română” și s'a pornit cercetare și... de atunci i-s'a adus caracterului românesc al gimnasiului sentința: „*delendum esse*”, care, înteinându-se pe urmă mereu denunțurile mincinoșe, s'a și executat spre nespusa pagubă a culturii naționale.

Când mi-am încheiat meditațiunea aceasta, destul de tristă, étă că se deschide ușa compartimentului și tovarășii mei de călătorie eșiră în coridor.

Sórele răsărise și noi sosirăm la Clușii.

Delaletea.

turcesci, sunt inclinate spre pământ. Figurile soldaților voiau să reprezinte tipuri din oștirea regelui și mai ales din „armia cea neagră”. Stindardele sunt aluzii la faptele războinice ale lui Matia. Astfel întregul monument are caracter curat războinic, pentru ceea ce s'au făcut și reșterea artistului.

În ceea ce privește pe artist, acesta este cunoscutul *Ioan Fadrusz*, fiul unui meseriaș din Pojun. Artistul acum în etate de 44 ani, s'a făcut cunoscut numai în timpul din urmă. La început calfă de fierar, era mai tardiv cioplitor în piatră, cu ajutorul mai multor mecenaiți a putut frecuenta academia de belearte din Viena. Cea mai mare operă a sa este monumentul Mariei Teresiei, inaugurat la 1897 în Pojun.

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Octomvrie.

Comisiunea europeană a Dunării

a trimis deja invitațiuni pentru inaugurarea tăeturei brațului Sulina. Principele și Principesa Maria a României, împreună cu suita lor vor presida această frumoasă serbare. Altețele Lor de asemenea și invitații comisiunii se vor îmbarca la Galați pe frumosul vapor român „Principesa Maria”, pus la dispoziția comisiunii de direcțiunea acestui serviciu. D-l colonel Coandă, directorul general al serviciului militar, se va duce Vinerea viitoare la Galați, unde se va înțelege cu d-l general Pencovici, delegatul României în comisiune, pentru a organiza recepția Altețelor regale, pe vapor în voiajul până la Sulina și înapoi. Inaugurarea va avea loc în zilele de 6 și 7 Octomvrie.

Mari delapidări de bani în Praga.

Din Praga se anunță, că s'au descoperit — în urma morții unui funcționar de la banca „Sanct Wenceslav” din acel oraș, — mari delapidări. Președintele Băncii *Eroz*, și contabilul casei *Kohout*, au fost aristați. Se bănuiesc, că multe persoane ar fi implicate în această afacere. Diarele spun, că sumele delapidate s'ar ridica la două milioane corone. Ancheta făcută a constatat însă, că s'a sustras o sumă de trei milioane și că delapidările au început acum 20 de ani.

Desertori împușcați de gendarmii.

Luni seara recruții Gál István, Máté István, Telkes Mihály și Csiki Lőrincz, Secui din comitatul Ciucului, cari trebuiau să se prezente pe ziua de 1 Octomvrie la regiment, voiau să deserteze în România. Necunoscând drumul, s'au rătăcit în munți și după mult încunjur au sosit în fine la trecătorea Ghimeșului. Aici a dat peste ei o patrulă de gendarmii. La somația gendarmilor, se stea pe loc, au luat-o la fugă. Gendarmii au împușcat după dâșii. Gal și Csiki loviți de glonte, cădură morți la pământ. Cei-lalți doi au fost grav răniți. S'a pornit cercetare.

Petiție de grațiere refuzată. Parochul catolic Anton Hegyi din Csongrad a fost condamnat pentru insultă la trei luni închisore. El a făcut petiție la Maj. Sa, să fie grațiat, însă fără rezultat. Atunci a înaintat a doua petiție, pe care a sprijinit-o și episcopul conte Csáky din Vaș, însă și această a rămas fără rezultat. Părintele Hegyi a fost înseinițat, ca pe ziua de 5 Noemvrie să se prezente la închisore.

Secretar fugar. Bartos Gyula, secretarul societății „cassa bolnavilor” din Alba-Regală, după-ce a defraudat mai multe sute de corone, a luat tâlpășița. Poliția îl urmărește.

Fuga unei prințese. După o telegramă primită de „Universal”, logodnica prințului Nicolae al Greciei, marea ducesă Elena, a fugit cu un tânăr. La curtea grecă și cea rusă scirea a făcut enormă senzațiune, căci nimic până atunci nu da de bănuț despre purtarea marelui ducesă, care e foarte frumoasă.

Călugărul jesuit, conte Eugeniu *Eszterhazy*, părăsind călugăria și întorcându-se la viața lumescă, a dat în judecată ordinul jesuților, care refuză de a-i înapoia suma de patru sute de mii de fl. pe cari i-a încredințat-o, când a fost consacrat călugăr.

Turburări la granița sârbescă. O telegramă din Belgrad spune, că o bandă de arnăuți, pătundând pe teritoriul sârbesc, a fost respinsă. Banda a lăsat pe teren trei morți.

Arendaș dispărut. Arendașul Valerian Soper din Timișoara, după-ce a încasat avansuri considerabile pe cereale, a dispărut.

Arderea unui oraș chinez. Se telegrafază din Petersburg, după o telegramă sosită din Vladivostoc, că orașul chinez Amoy, port la Oceanul Pacific, în fața insulei Formosa, a ars. Cartierul european și cel chinez au fost distruse, 250 de mii de oameni au rămas fără adăpost. Sunt vr'o sută de victime.

Nuntă în flacărl. Într'un sat de lângă Moscova se serba o nuntă țărănească într'o șură mare, în care se afla și mult fân. Erau de față vr'o 400 de persoane. De-odată șura a luat foc de-o țigaretă aprinsă. Focul s'a comunicat cu o iuteală grăznică; s'a născut printre nuntași o spaimă de nedescris. Toți s'au îmbulzit spre ușe. Peste 100 de nuntași au ars de vii, alții au fost striviți. Mirăsa și mama ei s'au făcut scrum. Ginerile a scăpat ca prin minune.

Un tată vitreg bestial. Nicolae Căprar din Orczydorf (Bănat) și-a aruncat Sâmbăta trecută copilul său vitreg în fântână. Copilul era în etate de 3 ani. Căprar s'a însurat nu de mult, luând o văduvă, care avea acest copilăș. Din pricina copilului s'au întâmplat adese-ori certe între bărbat și femeie. Nicolae Căprar, într'un moment de furie, a aruncat copilul în fântână. El a fost arestat.

Cloțani incendiari. Poliția din Eperjes a făcut zilele acestea o descoperire interesantă, anume, că în magazinul unui comerciant a izbucnit un incendiu și că focul a fost pus de nisea cloțani. Cum s'a făcut descoperirea? Eță cum: Focul a izbucnit într'o Duminecă seara pe la orele 7, va să dăcă într'un timp, când magazinul era închis și nimeni nu umbla acolo. Mirându-se de acesta, au cercetat și au găsit mai multe pachete de chibrituri, rose de cloțani. Poliția nu și-a putut altfel explica lucrul, decât că chibriturile frecându-se în timpul, ce le rodeau cloțanii, s'au aprins și au produs astfel focul.

Teatru german. Măne Mercuri se va reprezenta pentru prima oră aici opera „Die drei Wünsche” de E. W. Ziehrer.

Convocare.

Subsemnatul, însărcinat din partea Comitetului central al „Asociațiunii”, cu reorganizarea *despărțământului Zernesci*, convooă prin acesta adunarea generală a despărțământului Zernesci pe *Duminecă în 13 (26) Octomvrie* a. c. în comuna *Zernesci*, edificiul școlii gr. or. române.

La această adunare sunt poftiți a participa toți membrii despărțământului, cum și toți Românii doritori de progresul culturii poporului românesc.

Zernesci, 1 (14) Octomvrie 1902.

Dr. Iancu Mețianu,
delegat.

Literatura.

A apărut

„Curs sistematic de gramatică limbii române”, întocmit pentru școlile secundare, după cele mai noue recerinte ale instrucțiunii, de Nicolae *Sulică*, prof. la gimnasiu. Edițiunea IV. volumul I. (Etimologia) Brașov. Editura librăriei Zeidner. Preț: 1 cor. 80 b. Pentru România 2 lei.

Acest curs de gramatică a fost scris de la început de repausatul profesor N. Pilția și ediția acesta a revidat-o și amplificat-o d-l Sulică. Pilția dăduse prea mare importanță dialectului, pe când d-l Sulică a delăturat ori ce urme dialectele, a introdus o terminologie gramaticală mai corespunzătoare, precum și definițiuni mai clare și mai potrivite, er părțile defectuoase le-a complectat cu materialul necesar. În urma acestei revisuiri radicale, din cele 32 capitole, cari compun volumul I. (etimologia), aproape de jumătate (15 capitole) e cu totul nouă, er restul de 17 capitole este astfel modificat, încât să nu mai ofere nici o greutate pentru înțelegerea celor cuprinse în ele.

Suntem veseli, că putem anunța, de la apariția manualului de psihologie al d-lui Dr. Blaga la interval așa de scurt, apariția unui nou manual de gramatică română, eșită din pēna unui activ profesor de la gimnasiul nostru din Brașov.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1902

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

NECROLOG Intristații: Maria Danielopol, soție: Zoe Maria și Carolina fiice; Dumitru și Maria Danielopol, S-lt Gabriel și Alice Danielopol, Nicolae și Marius Danielopol, fi și nuroți; familiile George și Zoe Danielopol, frate și cumnată; Alexandrina soră, Ecaterina Cepescu, mătușe; Sofia și Vasile Protopopescu, George și Elisa Danielopol, Dumitru, Nicu, Alexandru, Daniel, Nicolae și Zoe Danielopol, nepoți; Paulina Cuillerier, cumnată; familiile Olimpia și Dumitru Alexandrescu, Vasile Alexandrescu, Eliade Rădulescu, Cepescu, Gabriela Danielopol, Ecaterina Danielopol și Moșoiu au durerea a vă anunța mărtea prea iubitului lor

Doctor Demetriu Danielopol

Medic primar al județului Prahova, Oficer al Ordinului Steua României, Cavalier al Ordinului Coroana României și posesor al mai multor ordine străine.

Decedat în vîrstă de 61 ani, în ziua de 27 Septembrie ora 4 a. m.

Și vă rog să luați parte la slujba religioasă, ce se va face Duminecă 29 Septembrie ora 3 p. m. în Biserica sf. Vineri.

Înmormântarea va avea loc apoi în cimitirul Vișora.

Ploesci, Septemvrie 1902.

ULTIME SCIRI.

Sinaia, 13 Octomvrie. Primirea studenților italieni aici a fost din cele mai afabile și entusiaste. Au eșit la gară școlile de băieți și fetițe, primariul, un comitet de d-șore și un public foarte numeros. După primire banchet splendid la hotelul Caraiman. Apoi excursiune la castelul Peleş.

Aici însuflețire enormă la vederea Maj. Sale Reginei, care a apărut pe balcon și primea cu multă afecție aclamările publicului. Au vorbit reprezentantul italian Persico și Remus Iliescu, aducând omagii augustei regine. I-s'au aruncat o mulțime de flori pe balcon, precum și o cunună cu treicolor italian și românesc. Maj. Sa era atât de emoționată, încât a lăcrimat. A invitat pe d-nii Persico și R. Iliescu

pe balcon și i-a primit cu multă afabilitate.

Momentul acesta a fost eternizat prin fotograficul curții regale. Apoi a fost fotografiat grupul întreg de public, care era de față.

Între urale generale lumea părăsi Peleşul și conduse pe studenți la mănăstirea Sinaia. Aici fură conduși studenții italieni în interiorul mănăstirii, apoi li-se arătă muzeul mănăstirii și biserica cea nouă. Urmă în fine vizitarea orașului și o gustare de vin la d-l comerciant Matheescu. La orele 6 seara studențimea se reintorse la București între aclamările generale ale publicului.

Clușii, 13 Octomvrie. La plecarea arhiducelui *Iosif August* din Clușii, s'a făcut erăși demonstrație în contra imnului casei domnitore („Gott erhalte”). Musica intonă imnul, când arhiducele trecu pe dina-intea companiei de onore. Tinerimea universitară maghiară adunată pe piața Nadas și în strada Francisc Iosif a început să cânte „Himnusz”-ul așa de tare, încât s'a audit până la gară. Pe arhiducele, care nu se aștepta la acesta, l'a atins extraordinar de neplăcut demonstrația. Când arhiducele se urcă în vagon, musica intonă din nou „Gott erhalte”, la ceea ce tinerimea maghiară a răspuns erăși cu cântarea „Himnusz”-ului. După plecarea trenului, ei intonară „Kossuth nota”. Musica militară s'a reintors în oraș, încunjurată de cordon polițienesc. Miniștri, temându-se de demonstrație, numai după încheierea acesteia s'au reintors dela gară.

Sofia, 13 Octomvrie. Guvernul a declarat starea de asediu pe totă întinderea graniței dinspre Macedonia, concentrând în același timp trupe numeroase.

— Sâmbătă s'a ținut aici un mare meeting în contra închiderei școlilor bulgăresci din Dobrogea.

Diverse.

Dinții și mistuirea. Lehmann președintele institutului de igienă de la universitatea din Würzburg, a făcut cercetări asupra acestui lucru. Se știe, că oamenii, cari nu mestecă bine ci înghit în grabă, sufer adese ori de bôle de ale mistuirei. S'a vădit de asemenea, că punând cuiva dinți il tămăduim de asemenea boli. Lehmann a pus albuș de ouș virtose, carne, brânză, mazăre, pâne neagră, plăcintă, mere, morcovi, cartofi, macarone, în bucățele mai mari sau mai mici într'un tub de sticlă și le-a cercat cu suc gastric din stomac. S'a dovedit, că mistuirea se face cu atât mai ușor, cu cât bucățelele sunt mai mărunte. Pentru plantele zăhăroșe e de mare folos și fiertul, care prefacă amidonul celulelor în scrobělă fiartă și deci îl face să potă fi mistuit. Prefacerea în zahăr a legumelor fierte se face de 5 ori mai repede, decât a celor crude. Prin mărunțire ca la piuarea de cartofi seu de mere se sporesce prefacerea în zahăr de 30 până la 100 de ori! De aici se vede de ce folos e să avem dinți buni și să mestecăm bine bucățelele, apoi că la bolnavi și la oameni slăbiți e bine să le dăm bucatele foarte tare mărunțite.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 13 Octomvrie 1902.

Pomul verde Fisler, Schmid, Pesta; Silbernagel, Bregenz.

Europa: Sikora, Viena; Kovács, K. Vársárhely; Giller, Arad; Blau, Sighisora; Ebergényi, Covasna; Guber, Stiegler, Pesta; Rosnoveanu București.

București: Părvulescu, König, Kielhauser, Viena; Veér, Rîșnov; Moldovan, Pectea; Kelemen, judecător la tribunal, Köllö, judecător de instrucție, T. Mureșului; Kozma, Laibach; Eder, München, Sabarianu, București.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.		Acții de-ale Băncii austr. de credit . 684.25	
Din 14 Octomvrie n. 1902.		Napoleondorî 19.02	
Renta ung. de aur 4%	120.25	Mărci imperiale germane	116.97 1/2
Renta de corone ung. 4%	97.85	London vista	239.42
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90.20	Paris vista	95.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97.70	Rente austr. 4% de corone	95.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—	Note italiene	—
Bonuri rurale ungare 4%	204.25		
Bonuri rurale croate-slavone	160.85		
Impr. ung. cu premii	100.85		
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.65		
Renta de argint austr.	120.55		
Renta de hârtie austr.	100.05		
Renta de aur austr.	92.17		
Losuri din 1860.	150.75		
Acții de-ale Băncii austro-ungară	15.93		
Acții de-ale Băncii ung. de credit. 726.—			

Cursul pieței Brașov.			
Din 13 Octomvrie n. 1902.			
Banot rom. Cump.	18.90	Vend.	18.94
Argint român. "	18.80	"	18.88
Napoleond'orî. "	19.04	"	19.07
Galbeni "	11.20	"	10.30
Ruble Rusesce "	2.54	"	—
Mărci germane "	117.25	"	—
Lire turcesce "	21.40	"	21.50
Soris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

AVIS PREALABIL.

Sebscrisul are onore a face cunoscut Onor. public, că cu începerea dela 1 Octomvrie st. v. a. c. voiu deschide un **Magazin de coloniale.**

Specialitate: „articole de Orient“, en gros și detail, sub firma

GEORGE G. RENȚIA
„LA MAGAZINUL de CONSUM“
in Strada Orfanilor nr. 3, (în fundul curții).

Asortiment nou și bogat. Calitatea mărfurilor ireproșabilă, cu prețurile mai convenabile ca ori și unde, mă face se sper, că nimeni nu va perde ocasiunea de a visita magazinul meu spre a se convinge.

Rugându-l tot odată pe on. public a-mi da binevoitorul său concurs.

Cu totă stima
George G. Renția,
Strada Orfanilor nr. 3.

2-6

PUBLICAȚIUNE.

Pentru toate realitățile aparținătoare moștenitorilor defunctului Dr. Otrobán Nándor s'a fixat ziua de vânzare **pe 20 Octomvrie st. n. a. c. dimineța la 9 ore** în cancelaria d-lui notar public regesc Schnell Károly (strada Vămii nr. 15) și unde nu se va lăsa nimic din prețul strigărei. Oferte se vor primi și în scris.

- 1) Casa de lemn, în Brassó (Scheit) Podu Crețului nr. 107 nou (676 vechiu) indusă în cartea funduară nr. 2660, n-rii top. 3348, 3349. 700
- 2) Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea și cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Brassó, nr. 10.961 A + 25.404/12 nr. top. 10,000
- 3) În Băcsfalu, casa cu nr. 446, cu 9 apartamente de locuit cu o grădină de pome, odăile folosite pentru locuință de vară, dimpreună cu mobilierul, indusă în cartea funduară nr 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 n-rii top. 12,000
- 4) În Băcsfalu casa nr. 445, cu patru locuințe și grădină, indusă în curtea funduară nr. 589 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1363/2, 1364/2 n-rii top. 5 000
- 5) În Előpatak stațiune balneră așa numită „Villa Zona“ cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu dreptul la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 3744 nr. top. 8,000
- 6) Casele din Brassó, Strada Porții nr. 16 și cel vechiu 488, indusă în cartea funduară nr. 2560 nr. top 5434. și casa din strada Spitalului nr. 11 nou și cel vechiu 475, nr. top. 5420, două case legate una de alta (fost Hotel Baross.) 80,000
- 7) Imobilul din Apácza loc de zidire, indus în cartea funduară nr. 1011, n-rii top 1601/2, 1602/2, 1603/3. 100
- 8) Livada din Tușnad nr. 976 indusă în cartea funduară nr. A + 12.508/12. 1,000
- 9) Realitatea aflătoare în Bolón nr. 634 indusă în cărțile funduare sub nr. A + 2759/3. 2 0
- 10) O șură aflătoare în Agostonfalva. 800
- 11) O baie de fer în Felső-Rákos, 600
- 12) Realitățile aflătoare în Bardocz sub nr. 674 și 736 indusă în cartea funduară sub nr. A + 263, 266 și 267/1, 267/2 1,400

Din prețul strigărei ofertanții au a depune un vadiu de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Informațiuni se pot lua în cancelaria d-lui avocat Dr. Zakariás János (Brassó, Strada Spitalului militar nr. 3) unde se va lua în considerare condițiunile date de d-l notar public regesc Schnell Károly.

Brassó, in 2 Septemvre 1902.

Szabó Alexandru,
esecutorul oficial al rămasului D-rului Otrobán Nándor.

660,9—9

Pe teritorul înaintea fostei poartă a Vămei.

➔ Numai pentru 8 zile 8. ➔

CIRCUS HENRY

Turneu ca fulgerul prin Austro-Ungaria, România și Orient.

150 Persóne 150
Elefanți
100 Cai 100

30 Dame, Corps de Ballet 30, etc.

Musica proprie a Circului. Lumină electrică.

Astăzi Mercuri în 15 Oct. 1902

➔ 2 mari reprezentații 2 ➔

Prima la 4 1/2 ore după amăzi.
Reprezentații pentru elevi și copii.
Program instructiv alcătuit anume pentru tinerime.

Reprezentația de după amăzi constă din 16 numere și se execută la lumină electrică întocmai ca sera.

La reprezentațiile de după amăzi elevii și copiii plătesc în toate locurile prețul jumătate adulții prețuri întregi

Fiecare adult are însă dreptul a introduce gratis un copil.

La reprezentațiile de după amăzi cei mai buni cai de școlă și dresați în libertate.

Debutul tuturor artiștilor și artistelor.

Debutul corpului de ballet.

Elefantul uriaș Blondin.

Intermezuri comice a tuturor clownilor și Auguștilor celor proști.

Séra la 8 ore cu prețuri întregi.

Repetirea programului premieri de gală.

Program senzațional.

Prețul locurilor: Locul I parchet 1—2 rînduri numărótat 3 cor. Locul I. a 3—4 rînd (nenumărotat) 2 cor. Locul II, 5—9 rînd (nenumărotat) 1 cor. 20 bani. — Galerie 60 bani. Studentii prin legitimație, Militari (dela sergent-major în jos) și Copii [până la etate de 10 ani] plătesc cu excepție de reprezentațiile de sera, de Duminecă și serbători, la Locul I 1 cor., la Locul II 80 bani., Loc de stat 40 bani.

Prețurile vîndărei anterioare a biletelor la **Cassa** circului.

Cu stimă
HENRY,
proprietar și director.

➔ **AVIS!** ➔

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a înființat un stabiliment de

Văpsitorie și spălătorie chemică

în Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 134.

Orî și ce Garderobă (vestminte) de bărbați și dame din mătase, catifea, lănuiri, uniforme militare, stoffe de mobilă, panglici, dantele, perdele, umbrele etc. se curăță în 12 ore așa de perfect, că devin ca nouă.

Specialități: din stoffe de Kangarn curată cu desevîrșire glanțul, ce se ivesce.

Văpsitorie de blănuri, pene de Struț și mănși glacé de pele.

La cas de necesitate, mă rog a face încercare cu stabilimentul meu.

Comande d'afară se esecută prompt și ieftin

Josef Schmitz,
văpsitorie și spălătorie chemică
Brașovul-vechiu, str. lungă nr. 134.

(665,9—10.)

A V I S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebî, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans“.